Competența face diferența! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă,
cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.
Cod SIPOCA 269/ Cod MySMIS 112412
Titlul Proiectului: "Medierea-politică publică eficientă în dialogul civic"

PROGRAM OPERAȚIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	
Titlul proiectului	**Medierea-politică publică eficientă în dialogul civic**
Cod proiect	112412
Lider	ASOCIAȚIA "CENTRUL DE MEDIERE ȘI ARBITRAJ PROPACT"
Membru 1	UNIVERSITATEA "ANDREI ȘAGUNA"
Activitatea	A5: Dezvoltarea capacității partenerilor sociali și a ONG prininstruiri, activități întreprinse în comun, participarea și dezvoltarea de rețele tematice locale/naționale/europene
Subactivitatea	A5.1 Organizare programe formare pentru reprezentanții ONG-urilor in Politici Publice, Planificare Strategica, Practici Actualizate în Mediere
Cod livrabil	L_A4.3_L15_Set_recomandari_imbunatatire_mediere_CT_DRAFT_190719
	Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Set de recomandări privind îmbunătățirea medierii prin alternative la politici publice

elaborat în urma organizării de

Consultări publice folosind metoda "cafeneaua publică" pentru discutarea propunerilor de politici alternative mediere

la **Hotel Oxford (Sala Conferințe), Bd. Alexandru Lăpușneanu 202A, Constanța, Jud. Constanța**

în ziua de **Vineri, 5 iulie 2019**

9 august 2019

A4: Dezvoltarea de acţiuni de formulareşipromovare de propuneri alternative la politicile publice iniţiate de Guvern, conform SCAP

A4.3 Organizarea de consultări publice folosind metoda "cafeneaua publica" pentru discutarea propunerilor de politici alternative mediere

Elaborat,
Constantin Adi GAVRILĂ
Expert Politici Publice

.....

Aprobat,
Marin PĂDEANU
Manager proiect

.....

Cuprins

Introducere 3

Activitatea A4: Dezvoltarea de acţiuni de formulareşipromovare de propuneri alternative la politicile publice iniţiate de Guvern, conform SCAP 5

Subactivitatea A4.3 Organizarea de consultări publice folosind metoda "cafeneaua publica" pentru discutarea propunerilor de politici alternative mediere 6

Agenda 7

Prezentare obiectivelor consultărilor publice folosind metoda Cafeneaua publică pentru discutarea propunerilor de politici alternative în domeniul medierii 8

Propunerea de politică publică discutată 9

1. Formularea problemei 9
   a. Sistemul de mediere - trăsături specifice generale 9
   b. Sistemul de mediere din România 9
   c. Descrierea problemei 9
2. Denumirea politicii 12
3. Scop 12
4. Obiective generale 12
   a. modificarea și corelarea cadrului legislativ în domeniu 12
   b. plan de măsuri privind promovarea medierii și creșterea vizibilității profesiei de mediator 12
   c. elaborarea unui standard comun acceptat privind calitatea serviciului de mediere 12
   d. noi norme de etică și deontologie profesională în domeniu 12
5. Obiective specifice 12
6. Variante de soluționare 13
   a. Varianta 1. Descentralizat-Obligatoriu 15
   b. Varianta 2. Centralizat-Obligatoriu 15
   c. Varianta 3. Descentralizat-Voluntar 16
   d. Varianta 4. Centralizat-Voluntar 19

Set de recomandări privind îmbunătățirea medierii prin alternative la politici publice 19

Introducere

Asociația Centrul de Mediere și Arbitraj Propact implementează în perioada iunie 2018-octombrie 2019 proiectul Medierea – politică publică eficientă în dialogul civic, proiect finanțat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, Axa Prioritară 1 – Administrație publică și sistem judiciar eficiente, Componenta 1- "Creșterea capacității ONG-urilor și a partenerilor sociali de a formula politici publice alternative".

Valoarea totală a proiectului este : 959.453,95 lei din care 940.264,88 lei reprezintă cofinanțarea UE din Fondul Social European.

Obiectivul specific al proiectului este dezvoltarea și introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică ce optimizează procesele decizionale orientate către cetățeni și mediul de afaceri în concordanță cu SCAP (Strategia de Consolidare a Administrației Publice).

Partener în cadrul proiectului este Universitatea Andrei Șaguna din Constanta, instituție de învățământ superior, persoană juridică de drept privat și de utilitate publică, parte a sistemului național de învățământ, cu mare experiență în derularea de proiecte europene.

Grupul țintă este format din:

- 60 de reprezentanți din 10 asociații profesionale de mediatori, reprezentative la nivelul celor 8 regiuni de dezvoltare;
- 48 de reprezentanți din cadrul a 6 parteneri sociali – organizații sindicale cu acoperire națională;
- 54 de persoane angajate în cadrul autorităților și instituțiilor publice, personal de conducere și de execuție care are atribuții în legatură cu legislația din domeniul medierii sau la nivelul căruia se identifică apariția unor conflicte de natură diversă între cetățeni și/sau autorități.

Mai multe informații despre proiectul "Medierea – politică publică eficientă în dialogul civic" pot fi obținute de pe pagina de Internet http://www.mediereapoliticapublica.ro/.

Prin activitățile propuse și rezultate ce vor fi atinse, un număr de 10 asociații profesionale de mediatori și 6 organizații sindicale vor beneficia de măsuri de susținere în vederea îmbunătățirii capacității acestora de a formula și promova propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern.

Întreaga abordare a proiectului prevede valorificarea și sustenabilitatea rezultatelor. Sprijinirea asociațiilor profesionale de mediatori şi a partenerilor sociali pentru a formula şi promova propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern, nu presupune doar dezvoltarea capacităţii acestora prin instruiri, activităţi întreprinse în comun, participarea şi dezvoltarea de rețele tematice locale/naționale/europene, ci și dezvoltarea de mecanisme/instrumente de consolidare a dialogului social şi civic si dezvoltarea de acțiuni de formulare și promovare de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern, conform SCAP(Strategia de Consolidare a Administrației Publice).

Astfel, prin crearea unei relații de parteneriat între asociațiile profesionale de mediatori, parteneri sociali, cetățeni, autorități publice, în scopul realizării unei consultări care să stea la baza formulării unei politici publice alternative în domeniul medierii, se creează premisa unei politici mai bine elaborate printr-o abordare transparentă şi având un sprijin extins în implementare.

Concluziile întâlnirilor la nivelul fiecărei regiuni (8 mese rotunde) vor fi valorificate în scopul identificării profilelor regionale precum şi a aspectelor comune privind aplicarea politicilor publice în domeniul medierii la nivel naţional. Pe baza acestora şi a instrumentului de monitorizare şi evaluare creat se vor stabili principiile directoare ale propunerilor alternative la politicile publice din domeniul medierii cu participarea activă a asociaţiilor profesionale şi a partenerilor sociali.

Platforma on-line dezvoltată va fi folosită atât pentru promovarea organizaţiilor din domeniul medierii cât şi ca mijloc de informare permanentă a beneficiarilor serviciilor de mediere, creându-se astfel o legătură permanentă între aceştia şi un cadru de consultare rapid şi eficient.

Elaborarea, tipărirea, distribuirea ghidului de bune practici şi a celui de informare a forurilor legislative vor îmbunătăţi vizibilitatea medierii faţă de publicul larg şi autorităţi şi va oferi informaţii factorilor cu putere de decizie legislativă în ce priveşte alternativele la politicile publice în domeniul medierii.

Evenimentele de tip "cafenea publică" vor avea ca rezultat implicarea nemijlocită a cetăţenilor în procesul de consultare precum şi o deschidere largă a propunerilor de politici alternative către un public alcătuit din specialisti în domeniul medierii, reprezentanţi ai autorităţilor publice, precum şi potentiali beneficiari, în scopul identificarii perspectivelor practice de punere în aplicare a acestora.

În cadrul celor 8 evenimente de tip "Teatru-Forum" se va asigura o popularizare a procedurii de mediere, a condiţiilor în care se poate apela la aceasta iar discuţiile interactive vor reprezenta o bună ocazie de a recepţiona mesajele transmise de către cetateni.

În cadrul proiectului se va încheia şi va deveni operaţional un parteneriat între Ministerul Justiţiei şi asociaţiile profesionale ale mediatorilor din grupul ţintă, ce va facilita 5 întâlniri de lucru având ca scop consultarea şi adoptarea unor poziţii comune referitoare la politicile alternative din domeniul medierii. De asemenea, unul din obiectivele principale ale acordului va fi elaborarea şi susţinerea unui proiect comun de modificare a cadrului legislativ privind medierea şi organizarea profesiei de mediator precum şi armonizarea acestuia cu alte acte normative incidente.

Colaborarea permanentă între Ministerul Justiţiei şi organizaţiile din domeniul medierii reprezintă una din direcţiile principale ale propunerii alternative la politicile publice iniţiate de Guvern şi va presupune schimbul de informaţii, organizarea de întâlniri periodice, participarea la acţiuni comune în domenii de interes, crearea unui sistem intern de promovare a medierii în rândul magistraţilor, instruirea judecătorilor şi procurorilor cu privire la mediere, promovarea unor exemple de bună practică sau referirea de cazuri către mediere.

Astfel, prin intermediul proiectului, se va formula o politică publică alternativă, ce are ca viziune transformarea medierii într-un instrument menit să contribuie la dezvoltarea culturii dialogului în România şi care să încurajeze capacitatea de autodeterminare a părţilor implicate în litigii de a decide ele însele în ce priveşte soluţia conflictului lor.

Politica publică alternativă va crea premisa unei mai bune implementări a medierii în mediul social, o mai largă vizibilitate a acesteia, un cadru legislativ adaptat la nevoile beneficiarilor serviciilor de mediere, ceea ce va conduce la o creştere semnificativă a activităţii de mediere şi implicit a resurselor mediatorilor.

Activitatea A4: Dezvoltarea de acţiuni de formulareşipromovare de propuneri alternative la politicile publice iniţiate de Guvern, conform SCAP

În cadrul proiectului, "Activitatea A4: Dezvoltarea de acțiuni de formulare și promovare de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern, conform SCAP" își propune ca principale rezultate previzionate:

- R10 - Capacitate crescută a ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern atins prin rezultat proiect A.4.1;
    - Rezultatele A.4.1 sunt următoarele:
        - 1 grup de lucru
        - 3 întâlniri de lucru
        - 3 rapoarte cu propuneri elaborate
- R11 - Propuneri alternative la politicile publice venite din partea ONG-urilor, acceptate atins prin rezultat proiect A.4.2;
    - Rezultatele A4.2 sunt următoarele:
        - 1 parteneriat încheiat si operaționalizat
        - 5 întâlniri reprezentanți Minister Justiție - Asociații profesionale
        - 5 seturi de propuneri alternative la politicile publice în domeniul medierii
        - 1 propunere de politică publică alternativă în domeniul medierii acceptată
- R10 - Capacitate crescută a ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern atins prin rezultat proiect A.4.3;
    - Rezultatele A.4.3 sunt următoarele:
        - 3 cafenele publice organizate
- R10 - Capacitate crescută a ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern atins prin rezultat proiect A.4.4;
    - Rezultatele A.4.4 sunt următoarele:
        - 1 ghid de informare elaborat
        - 500 ghiduri tipărite și diseminate
        - 136 senatori și 328 deputați informați prin intermediul ghidurilor
        - 464 chestionare distribuite
        - 1 Raport de analiza a chestionarelor colectate

Pentru atingerea rezultatelor de mai sus, Activitatea A4 a fost organizată în patru subactivități:

- A4.1 Fundamentarea și elaborarea de propuneri alternative la politicile publice în domeniul medierii;
- A4.2 Inițierea unei relații de parteneriat între Ministerul Justiției și cele 10 ONGuri – asociații profesionale de mediatori;
- A4.3 Organizarea de consultări publice folosind metoda "cafeneaua publica" pentru discutarea propunerilor de politici alternative mediere;
- A4.4 Campanie de informare privind recomandări îmbunătățire politici publice mediere în Parlamentul României.

Subactivitatea A4.3 Organizarea de consultări publice folosind metoda "cafeneaua publica" pentru discutarea propunerilor de politici alternative mediere

Subactivitatea A4.3 Organizarea de consultări publice folosind metoda "cafeneaua publica" pentru discutarea propunerilor de politici alternative mediere este descrisă în cererea de finanțare după cum urmează:

Scopul acestei subactivități este de a realiza o deschidere largă a propunerilor de politici alternative către un public larg alcătuit din specialiști în domeniul medierii, reprezentanți ai autorităților publice, precum și potențiali beneficiari, în scopul identificării perspectivelor practice de punere în aplicare a acestora. De asemenea, prin acest instrument inovator se va asigura și o popularizare a alternativelor la politicile publice în domeniul medierii prin recepționarea mesajelor transmise de către cetățeni. Evenimentele se vor desfășura în Tg-Jiu, Oradea și Constanta.

Principalele activități sunt:

a. Planificarea și organizarea Cafenelei publice din punct de vedere metodologic
b. Derularea celor 3 consultări publice de tip Cafenea publică pentru a dezbate propunerile la alternativele de politici publice în domeniul medierii
c. Elaborarea, redactarea și diseminarea online a 3 seturi de recomandări privind îmbunătățirea medierii prin alternative la politici publice susținute de către organizațiile neguvernamentale și partenerii sociali

Rezultate previzionate:

R10 - Capacitate crescută a ONG-urilor şi partenerilor sociali de a se implica în formularea şi promovarea de propuneri alternative la politicile publice iniţiate de Guvern atins prin rezultat proiect A.4.3

Rezultatele A4.3 sunt urmatoarele:

3 Cafenele publice organizate

PROGRAM OPERAȚIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	
Titlul proiectului	**Medierea-politică publică eficientă în dialogul civic**
Cod proiect	112412
Lider	ASOCIAȚIA "CENTRUL DE MEDIERE ȘI ARBITRAJ PROPACT"
Membru 1	UNIVERSITATEA "ANDREI ȘAGUNA"
Activitatea	A4: Dezvoltarea de acțiuni de formareșipromovare de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern, conform SCAP
Subactivitatea	A4.3 Organizarea de consultări publice folosind metoda "cafeneaua publica" pentru discutarea propunerilor de politici alternative mediere
Cod livrabil	L_A4.3_L13_Agenda consultare publica Constanta 190705
	Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Consultări publice folosind metoda "cafeneaua publică" pentru discutarea propunerilor de politici alternative mediere

Hotel Oxford (Sala Conferințe), Bd. Alexandru Lăpușneanu 202A, Constanța, Jud. Constanța
Vineri, 5 iulie 2019

Agenda

14^{00}	Înregistrarea participanților și networking
15^{00}	**Bun venit și prezentarea participanților**
15^{30}	**Prezentarea proiectului " Medierea-politică publică eficientă în dialogul civic"** Marin Pădeanu, Manager proiect, Președinte Centrul de Mediere și Arbitraj Propact
16^{00}	**Prezentarea obiectivelor consultarilor publice folosind metoda *Cafeneaua publică* pentru discutarea propunerilor de politici alternative în domeniul medierii** Marin Pădeanu, Manager proiect, Președinte Centrul de Mediere și Arbitraj Propact
16^{30}	**Prezentarea propunerilor de politici publice alternative în domeniul medierii la politicile publice ale Guvernului României** Constantin-Adi Gavrilă, Expert politici publice mediere
17^{00}	Pauză de cafea
17^{30}	**Dezbatere pe marginea propunerilor de politici publice alternative în domeniul medierii la politicile publice ale Guvernului României.** Marin Pădeanu, Manager proiect, Președinte Centrul de Mediere și Arbitraj Propact Constantin-Adi Gavrilă, Expert politici publice mediere
19^{30}	Sinteza discuțiilor și închiderea evenimentului
20^{00}	Închiderea evenimentului

PROGRAM OPERAȚIONAL CAPACITATE ADMINISTRATIVĂ	
Titlul proiectului	**Medierea-politică publică eficientă în dialogul civic**
Cod proiect	112412
Lider	ASOCIAȚIA "CENTRUL DE MEDIERE ȘI ARBITRAJ PROPACT"
Membru 1	UNIVERSITATEA "ANDREI ȘAGUNA"
Activitatea	A4: Dezvoltarea de acțiuni de formareșipromovare de propuneri alternative la politicile publice inițiate de Guvern, conform SCAP
Subactivitatea	A4.3 Organizarea de consultări publice folosind metoda "cafeneaua publica" pentru discutarea propunerilor de politici alternative mediere
Cod livrabil	L_A4.3_L12_Prezentare_obiective_consultari
	Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Prezentare obiectivelor consultărilor publice folosind metoda Cafeneaua publică pentru discutarea propunerilor de politici alternative în domeniul medierii

- Realizarea unei deschideri a propunerilor de politici publice alternative din domeniul medierii către un public larg alcătuit din specialiști în domeniul medierii, reprezentanți ai autorităților publice, precum și potențiali beneficiari;
- Identificarea perspectivelor practice de punere în aplicare a propunerilor de politici publice alternative din domeniul medierii;
- Popularizarea propunerilor de politici publice alternative din domeniul medierii prin recepționarea mesajelor transmise de către cetățeni.

Competența face diferența! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă, cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.
Cod SIPOCA 269/ Cod MySMIS 112412
Titlul Proiectului: "Medierea-politică publică eficientă în dialogul civic"

Propunerea de politică publică discutată

1. Formularea problemei

a. Sistemul de mediere - trăsături specifice generale

Rezolvarea clasică a conflictului, prin supunerea acestuia deciziei unui terț, precum și rezolvarea bazată pe conceptul câștigător-înfrânt, nu s-au dovedit a fi întotdeauna răspunsul adecvat care să ofere o soluție cu grad ridicat de stabilitate în contextul dificultăților sociale și economice existente.

Medierea, ca primă alternativă la un proces la instanța de judecată, poate fi una dintre căile de urmat în vederea soluționării amiabile a conflictelor, încă din stadiile lor incipiente, evitând cheltuieli inutile și un consum ineficient de timp, energie și resurse publice. În orice stat de drept, autoritățile și instituțiile administrației publice centrale și locale, partenerii sociali și ONG-urile joacă un rol foarte important în managementul conflictelor. Acțiunile instituțiilor ar trebui să fie complementare, în condițiile în care autoritățile pun accentul pe drepturi, partenerii sociali reprezintă interesele membrilor lor și participă la dialog în numele acestora, iar ONG-urile au experiență în lucrul direct cu cetățenii, concentrându-și eforturile pentru a identifica interesele comune ale părților aflate în conflict. Dezvoltarea și implementarea unei politici publice eficiente în sfera medierii, care să aibă efect în menținerea echilibrelor sociale, dar și care să fie respectuoase față de angajarea banului public, necesită implicarea acestor actori, dar și întărirea legăturii și cooperării între ei.

b. Sistemul de mediere din România

Statul Român, prin Guvern (Ministerul Justiției), a inițiat adoptarea Legii 192/2006, creând cadrul legislativ pentru mediere și exercitarea profesiei de mediator, având obligația să reglementeze și să implementeze medierea pentru a se alinia legislației europene în domeniu. Medierea este inclusă în sistemul alternativ de soluționare a disputelor, este o procedură voluntară, ce are la bază principiile neutralității și imparțialității mediatorului și confidențialității procesului de mediere. Conform articolului 24 din Legea nr. 192/20016, corpul profesional al mediatorilor este organizat prin asociații profesionale (ONG-uri constituite în baza OG 26/2000 privind asociațiile și fundațiile), care au drept scop reprezentarea intereselor profesionale și protejarea statutului membrilor. Legea nu a stabilit însă și un cadrul (tip Congres, Conferință națională, etc.) în care asociațiile mediatorilor să participe la procesul de adoptare a unor hotărâri strategice privind activitatea de mediere, implementarea politicilor publice din domeniul medierii sau organizarea și exercitarea profesiei de mediator.

c. Descrierea problemei

În prezent se identifică o serie de probleme ce privesc activitatea ONG-urilor din domeniul medierii, care se răsfrânge și asupra modului în care medierea este percepută la nivelul societății românești:

i. **Lipsa promovării și cunoașterii medierii, atât la nivelul cetățenilor, cât și al autorităților publice centrale sau locale**.
O modalitate de promovare a medierii în rândul cetățenilor și instituțiilor ar trebui să fie activitatea pe care asociațiile profesionale o desfășoară la nivel național și local, utilizând resurse financiare ce provin din cotizațiile mediatorilor. Un alt mecanism de informare ar trebui reprezentat de acțiunile și pagina Internet a Consiliului de mediere, organism autonom, la nivel național, înființat prin lege pentru organizarea activității de mediere. Mediatorii sunt înscriși în Tabloul mediatorilor, pe care Consiliul de mediere are obligația de a-l actualiza anual și a-l pune la dispoziția celor interesați. Din păcate însă resursele limitate au determinat o activitate limitată de promovare și cunoaștere a medierii, atât la nivelul cetățenilor, cât și al autorităților publice. Lipsa informației generează un nivel general foarte redus de cunoaștere suficientă, înțelegere corectă și încredere mare în mediere la nivelul cetățenilor, al mediului de afaceri, al societății civile sau al sectorului public.

ii. **Cadrul legislativ incoerent, instabil și lipsa armonizării legislației procedurale din domeniile civile, penale și administrative cu cea privind medierea**.
Modificările succesive aduse legii medierii nu au generat un progres în domeniu, nu au încurajat cetățenii și autoritățile să apeleze la această modalitate de soluționare alternativă a disputelor și nici sprijin din partea altor profesii liberale cu care mediatorii ar interacționa. Cele mai multe din modificările aduse legii nu fost fundamentate pe procese riguroase de consultare în interiorul profesiei, cu asociațiile profesionale ale mediatorilor, pe mecanisme de consultare cu părțile interesate (avocați, magistrați, mediul de afaceri, societatea civilă, mediul academic) și nici pe procese consultare publică. În aceste condiții, modificările propuse nu răspund în mod real nevoilor sociale care sunt complexe, numeroase și diverse, cadrul legislativ definit al medierii fiind incoerent, insuficient dezvoltat, instabil și nearmonizat cu legislația din România în general. Lipsa consultării cu mediul academic a generat Decizia nr. 266/2014 a Curții Constituționale care a paralizat în mod efectiv activitatea de mediere în România în condițiile în care la cinci ani după această decizie, Parlamentul României încă nu a pus dispozițiile legii în acord cu dispozițiile deciziei.

iii. **Dezvoltarea insuficientă a corpului profesional al mediatorilor**.
Deși mediatorii fac parte din asociații profesionale, acestea nu dispun de resurse financiare pentru a desfășura activități de promovare și advocacy susținute, de durată, adresate potențialilor beneficiari ai serviciului de mediere, respectiv factorilor decizionali privind îmbunătățirea legislației privitoare la mediere. Aceasta deoarece nivelul de practică al medierii este foarte redus, ceea ce determină venituri mici și inconstante pentru

mediatori, aceștia neputând susține financiar activitatea ONG-urilor din care fac parte.

În același timp, au fost înființate structuri județele numite "corpuri profesionale" inițial prin acte de voință ale Consiliului de Mediere și ulterior prin Statutul profesiei de mediator adoptat tot de Consiliul de Mediere. Din corpurile profesionale fac parte toți mediatorii dintr-un județ, acestea neavând buget propriu și personalitate juridică, și față de acestea, mediatorii neavând obligația de plată a unei cotizații. În schimb, în sarcina mediatorilor a fost instituită prin act al Consiliului de Mediere, obligația plății unei taxe anuale de administrare a tabloului mediatorilor, care, de altfel, nu este prevăzută în mod expres în legea medierii ca mijloc de constituire a bugetului consiliului, așa cum, evident, nu este prevăzută în mod expres nici o sancțiune corelativă pentru neplata acestei taxe. De altfel, din modul în care este reglementat cadrul legal de desfășurare a Consiliului de Mediere, nu există nici un mecanism de aprobare de buget sau de descărcare de gestiune a consiliului de către corpul profesional, membrii consiliului fiind atât cei care aprobă bugetul cât și cei care aprobă descărcarea de gestiune. Taxa anuală nu este plătită de cea mai mare parte a mediatorilor, fapt care reiese din comunicările Consiliului de Mediere, din faptul că mediatorii nu produc venituri și la care a contribuit și cadrul lipsit de claritate de reglementare a mecanismelor de finanțare a consiliului, a corpului profesional și al profesiei în general.

Prin urmare, corpul profesional nu este finanțat și nici dezvoltat, așa cum nu este nici profesia în general. Pe acest fond, corpul profesional este afectat de tensiuni interne, cauzate, printre altele, de cauze structurale, de sistem.

iv. **Deficitul de formare profesională continuă cu care se confruntă mediatorii**. Asociațiile profesionale ale mediatorilor joacă un rol important în ceea de privește formarea profesională continuă a membrilor. Chiar dacă numărul de medieri este anecdotic, este cunoscut faptul că după anul 2014 a scăzut în mod semnificativ aproape de nivelul zero. Astfel, mediatorii nici nu percep nevoia pregătirii profesionale continue care este de fapt conștientizată prin practică, acolo unde cazuri, abordări și situații diferite ajută fiecare mediator să își clarifice direcțiile de pregătire profesională continuă. Mai mult, întrucât mediatorii dispun de resurse limitate pentru a-și susține birourile, ei nu pot aloca o parte din acestea pregătirii profesionale continue, deși aceasta este esențială atât în contextul unor schimbări permanente în legislația conexă cât și ca element de atractivitate, care îi poate convinge să rămână în profesie.

v. **Lipsa colaborării dintre ONG-urile din domeniul medierii și partenerii sociali**

Prin Legea 62/2011 (a dialogului social) sunt reglementate procedurile de conciliere, mediere și arbitraj. În vederea promovării modalităților de

soluționare amiabilă a conflictelor, Legea 62/2011 prevede înființarea Oficiului de Mediere și Arbitraj al Conflictelor Colective de Muncă de pe lângă Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale, care urmărește diseminarea informațiilor și bunelor practici în domeniul medierii, constituirea corpurilor de mediatori şi arbitri ai conflictelor colective de muncă, acordarea de asistență de specialitate pentru asigurarea soluționării cu celeritate, pe baze amiabile, a conflictului colectiv de muncă. Până în prezent Oficiul nu este operațional. Proiectul de hotărâre privind organizarea și funcționarea Oficiului sus menționat stabilește: -atribuția expresă de a colabora cu alte entități de mediere, în vederea desfășurării unor acțiuni comune de promovare a medierii conflictelor colective de muncă;-că medierea conflictelor colective de muncă se face de către mediatori autorizați în condițiile Legii 192/2006, a Legii 62/2011 face trimitere expresă la posibilitatea medierii conflictelor individuale de muncă conform dispozițiilor Legii 192/2006.

2. Denumirea politicii

Denumirea politicii publice este "MEDIEREA - POLITICĂ PUBLICĂ EFICIENTĂ ÎN DIALOGUL CIVIC"

3. Scop

Creșterea gradului de înțelegere, utilizare și respect pentru mediere în România.

4. Obiective generale

Direcțiile majore de acțiune propuse în vederea atingerii scopului declarat sunt

a. modificarea și corelarea cadrului legislativ în domeniu
b. plan de măsuri privind promovarea medierii și creșterea vizibilității profesiei de mediator
c. elaborarea unui standard comun acceptat privind calitatea serviciului de mediere
d. noi norme de etică și deontologie profesională în domeniu

5. Obiective specifice

a. modificarea și corelarea cadrului legislativ în domeniu

Acest obiectiv general se estimează că poate fi atins prin parcurgerea următoarelor etape:

i. Analiza detaliată a nevoilor de reglementare din perspectiva modificării și corelării cadrului normativ în domeniul medierii:
   1. reguli din sfera de aplicare a soluționării prin mediere a disputelor specifice sectorului public și sectorului privat din afara sau din cadrul instanțelor de judecată – fără a fi îngrădit accesul liber la instanțele de judecată;
   2. reguli din sfera de aplicare a asigurării și îmbunătățirii calității și de monitorizare a serviciilor de mediere;
   3. reguli din sfera de aplicare a mecanismelor de reprezentare a intereselor profesionale ale mediatorilor.

ii. Identificarea și includerea în normele de reglementare a unor dispoziții care să stimuleze soluționarea prin mediere a disputelor specifice sectorului public și sectorului privat din afara sau din cadrul instanțelor de judecată – fără a fi îngrădit accesul liber la instanțele de judecată;

iii. Identificarea și includerea în normele de reglementare a unor dispoziții din sfera de aplicare a calității serviciilor de mediere (i.e. statistici,monitorizare);

iv. Identificarea și includerea în normele de reglementare a unor dispoziții din sfera de aplicare a mecanismelor de reprezentare a intereselor profesionale ale mediatorilor.

b. plan de măsuri privind promovarea medierii și creșterea vizibilității profesiei de mediator
c. elaborarea unui standard comun acceptat privind calitatea serviciului de mediere
d. noi norme de etică și deontologie profesională în domeniu

6. Variante de soluționare

Fundamentele sistemului și serviciilor de mediere:

- Funcții de sistem
  - Management
  - Reprezentare și organizare
  - Reglementare
- Funcții servicii
  - Utilizare servicii
  - Calitate servicii
  - Monitorizare servicii

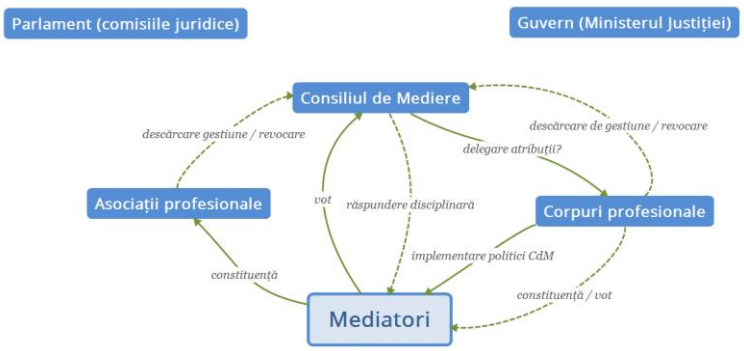

Analiza situațională actuală:

Legenda în graficele de mai jos:

- Linie continuă: relația se regăsește în realitate
- Linie întreruptă: relația nu se regăsește în realitate, chiar dacă ar putea fi utilă și astfel creată

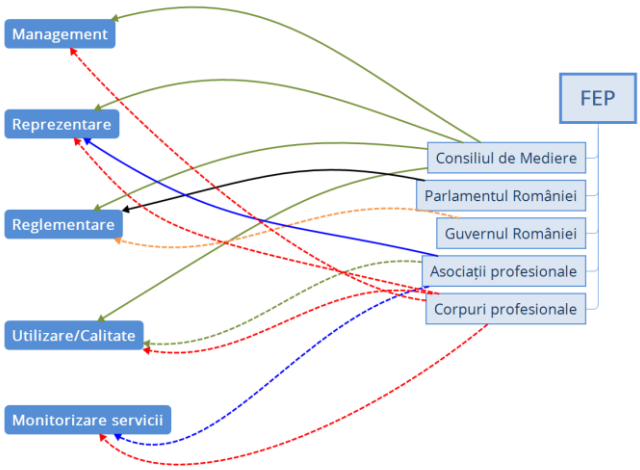

Analiza în raport de gradul de obligativitate a utilizării medierii și de centralizare a sistemului:

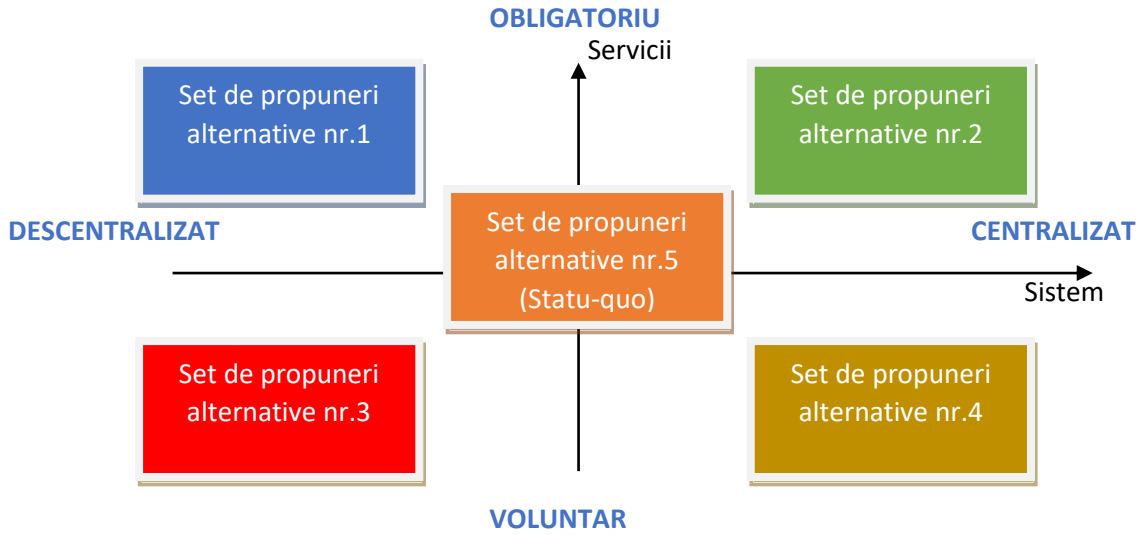

a. Varianta 1. Descentralizat-Obligatoriu

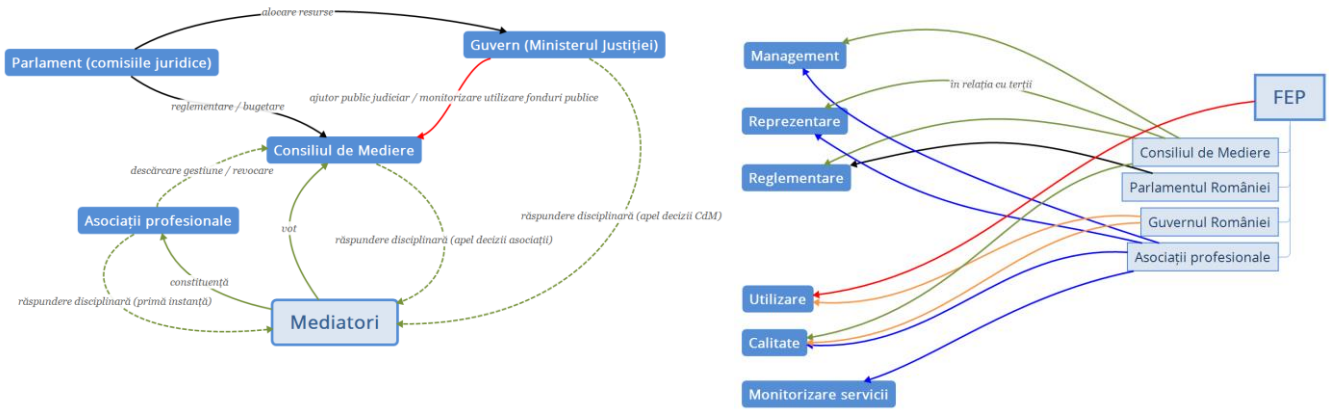

Prezentarea variantei 1 pe scurt:

Modificarea abordării, la nivel de sistem, prin preluarea integrală de către asociațiile profesionale a atribuțiilor de asigurare a calității serviciului de mediere, de reprezentare a intereselor mediatorilor și de monitorizare a serviciilor de mediere, în condițiile în care formalitățile specifice autorizării mediatorilor și gestionarea Tabloului Mediatorilor sunt realizate de Ministerul Justiției. De asemenea, modelul se bazează pe introducerea obligativității participării tuturor părților la o primă ședință de mediere în anumite tipuri de cauze și în condiții financiare și de timp stabilite prin lege.

b. Varianta 2. Centralizat-Obligatoriu

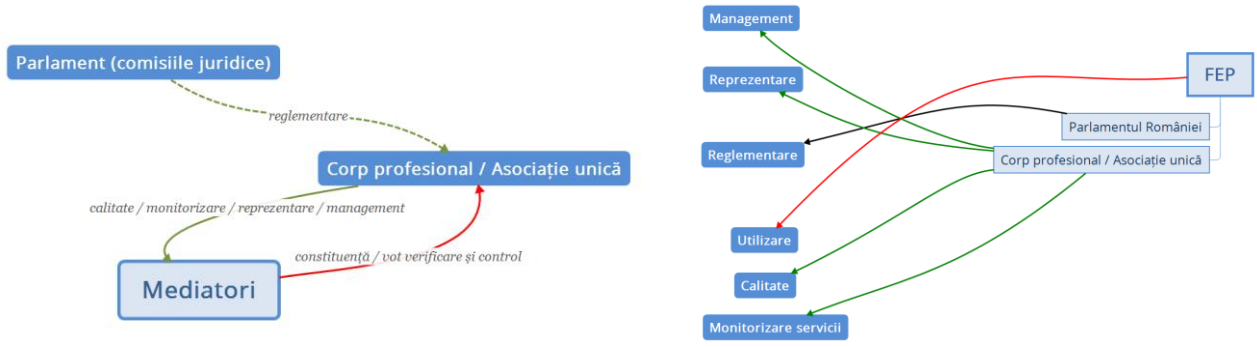

Prezentarea variantei 2 pe scurt:

Modificarea abordării, la nivel de sistem, prin organizarea corpului profesional al mediatorilor sub forma unei asociații profesionale unice și preluarea integrală de către aceasta a atribuțiilor de asigurare a calității serviciului de mediere, de reprezentare a intereselor mediatorilor și de monitorizare a serviciilor de mediere (atribuțiile Consiliului de Mediere), în condițiile introducerii obligativității participării tuturor părților la ședința de mediere în anumite tipuri de cauze și în condiții financiare și de timp stabilite prin lege.

c. Varianta 3. Descentralizat-Voluntar

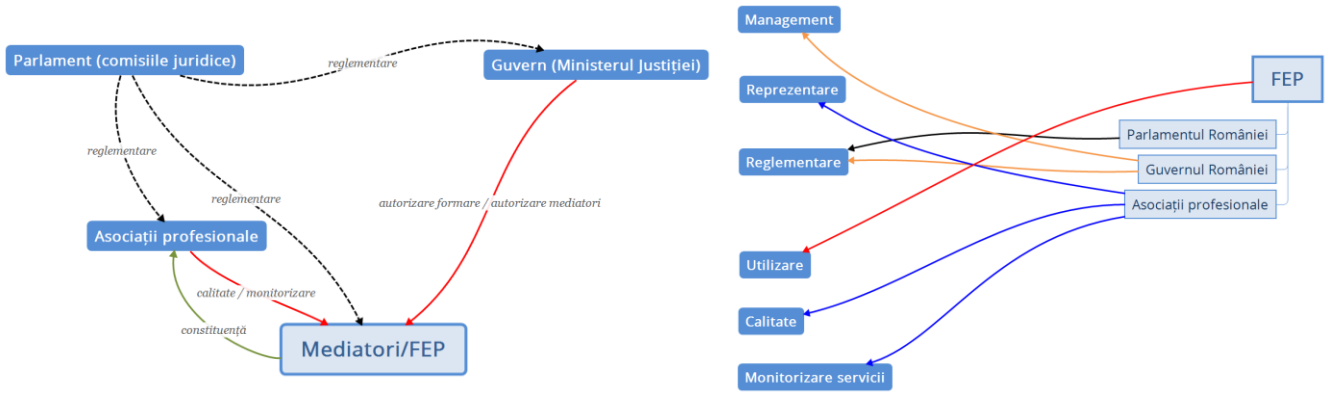

Varianta propusă are în vedere:

- respectarea și punerea în practică a principiilor de bază[1] recunoscute și aplicate în mediere, la nivel internațional

[1] a. **auto-determinarea părților participante la procesul de asistare;**

-**procesul de mediere are caracter voluntar**- este principiul conform căruia părțile participante la proces sunt deplin libere să decidă asupra deschiderii, participării la procesul de mediere, asupra continuării sau încheierii sale, asupra formei sale, a problemelor de discutat, a obiectivelor, soluțiilor şi a modului de implementare a acestora;

-părțile trebuie să poată să decidă în condiții de maxim posibilă **cunoștință de cauză** – principiul afirma dreptul părților de a fi informate în mod oportun, corect, complet și adaptat:

- cu privire la procesul de mediere, la drepturile și obligațiile ce le revin în cadrul acestuia, la avantajele și dezavantajele ce pot rezulta din utilizarea acestui tip de servicii, precum și cu privire la alternativele la care pot recurge pentru administrarea și soluționarea conflictului în care sunt angajate (alți furnizori de servicii de mediere, de servicii de administrare și-sau soluționare a conflictelor prin metode alternative, clasice sau de alte tipuri de servicii);

- oferindu-li-se datele și explicațiile necesare înțelegerii situației conflictuale în care se află și luării deciziilor necesare pentru derularea acestui proces de asistare;

-**caracterul individual, personal, privat** al procesului – principiu care garantează părților dreptul de a-și defini propriile perspective, înțelegeri, probleme, interese, nevoi, obiective și condiționări, să-și construiască propriile soluții și să decidă fără a fi influențate de terți (mediatorii și/sau personalul lor asistă părțile, nu realizează procese de tip intervenție); la desfășurarea procesului de asistare participă doar părțile asistate, precum și furnizorii de servicii și alte persoane care beneficiază de acordul acestora dat în condiții de cunoștință de cauză

-procesul de mediere are în centrul său pe beneficiarii de astfel de servicii, care sunt principala resursă pentru derularea procesului și care dețin un ridicat nivel de putere de decizie asupra procesului de mediere și putere maximă de decizie asupra fondului acestuia;

b. **imparțialitate, neutralitate/ echidistanță** a mediatorilor față de părțile asistate – principiul determină dreptul părților la asistare în cadrul unui proces de mediere în care să nu existe nici un fel de privilegiu alocat uneia dintre

- realizarea unui sistem cu nivel ridicat de elasticitate și adaptabilitate față de caracteristicile și nevoile beneficiarilor de servicii, care să poată oferi sustenabilitate furnizorilor de servicii și care să asigure eficiența și eficacitatea funcționării sistemului: modelul aplicat cu succes la nivel internațional în marea majoritate a sistemelor de mediere funcționale este cel care prezintă un nivel scăzut de centralizare/ridicat de descentralizare pentru sistem și furnizorii de servicii (în care decizia se ia și aparține masei furnizorilor de servicii și sistemelor asociative create de aceștia și în care sistemul și furnizorii de servicii se auto-reglementează, auto-guvernează, auto-susțin și se auto-finanțează), iar participarea beneficiarilor la procesul de mediere este voluntară (nu există constrângeri care să îi oblige să facă sau nu, să decidă într-un anumit sens indiferent de activitatea asociată sau aparținând serviciului de mediere) ;
- debirocratizarea sistemului și redimensionarea sistemului unic și cu nivel maxim de centralizare constituit din Consiliul de mediere și Corpul profesional al mediatorilor pentru obținerea unui sistem care să răspundă cerințelor de eficiență și eficacitate atât din perspectiva activităților, responsabilităților dar și a cheltuielilor;
- realizarea și funcționarea sistemului în condițiile în care deciziile pentru și din cadrul acestuia sunt luate de persoane competente, cu experiență și care au un nivel ridicat de etică și care – în cazul în care sunt în situația de a decide pentru alții – aceștia să o facă în mod transparent, previzibil, corect, în favoarea celor pe care îi reprezintă și pe baza unui mandat clar, specific (riscul ca aceste condiții să nu fie întrunite în cadrul acestui model sunt semnificativ mai scăzute decât în cazul în care sistemul de mediere ar fi creat, administrat și controlat de persoane din afara sistemului sau din cadrul acestuia, dar fără a răspunde condițiilor anterioare, fără să fie în mod etic interesate de corecta sa funcționare și/sau dacă

---

părți în detrimentul celorlalte, unei perspective, teze în detrimentul altora; toți participanții la procesul de mediere, temele, susținerile, nevoile, interesele, variantele, problemele, potențialele soluții trebuie să se bucure de tratament egal, echilibrat, nediscriminatoriu pe parcursul/ la nivelul întregului proces;

c. **deplina independență a mediatorilor** – principiu care impune ca furnizorii de servicii să nu depindă de entități care să îi condiționeze pe aceștia în mod direct, indirect sau care să determine apariția unor astfel de percepții și care este de natură a garanta imparțialitatea, neutralitatea și echidistanță furnizorilor de servicii față de cauză, părțile implicate, afectate sau interesate în disputa pe care o asistă;

d. **lipsa/preîntâmpinarea conflictelor de interese** – furnizorii de servicii nu trebuie să aibă interese de tip personal sau instituțional sau să determine apariția unor astfel de percepții - principiul are în vedere prevenirea denaturării voluntare sau involuntare a calității procesului de asistare în condițiile în care furnizorii de servicii de asistare ar avea interese personale sau ar promova interese ale unor terți în cauza pe care o asistă sau față de părți implicate, afectate de conflictul respectiv și/sau care sunt interesate de rezultatele acestuia;

e. **caracterul confidențial al procesului** – principiul garantează păstrarea confidențialității asupra informațiilor comunicate de părțile asistate în cadrul procesului, în legătură cu acestea, cu conflictul asistat și deciziile acestora; mediatorul este obligat ca la începutul procesului să stabilească împreună cu părțile asistate limitele de confidențialitate și să le informeze pe acestea dacă există norme cu caracter obligatoriu care le limiteze acest drept;

f. **respect al diversității, accesul egal la oportunități, respectarea drepturilor omului, lipsa formelor de discriminare care să influențeze în mod negativ pe beneficiarii de servicii sau terțe părți** – principiul stabilește obligații ale furnizorilor de servicii vizând comportamentul acestora în cadrul activității de mediere și în relație cu beneficiarii de servicii.

s-ar utiliza un alt model, bazat pe decizia centralizată a unui număr limitat de persoane (model prin a cărui utilizare s-a ajuns la blocarea actualului sistem);
- efectuarea unui număr cât mai mic posibil de modificări asupra legislației în vigoare și asupra normelor naționale existente ce vizează acest sistem național;
- realizarea aplicării modelului cu un nivel de costuri cât mai scăzut, atât la nivelul sistemului de mediere cât și al cel al terților (Guvern, Minister al justiției etc.).

Prezentarea variantei 3 pe scurt:

Modelul reprezintă o continuare a paradigmei existente cu întărirea semnificativă a rolului mediatorilor afiliați în asociații (profesionale sau de alt tip) și al mediatorilor neafiliați, care ar prelua o parte substanțială din puterea de decizie din cadrul sistemului, Consiliul de mediere urmând să funcționeze pentru apărarea/promovarea intereselor părților beneficiare de servicii de mediere, iar activitățile și responsabilitățile acestuia să fie alocate și monitorizate prin hotărâri ale Congresului mediatorilor luate pe baza propunerilor Forului/Entității permanente de management și ca urmare a recomandărilor Senatului. Astfel, controlul asupra funcțiilor de management, reprezentare, bugetare, asigurare a calității și monitorizare a serviciilor, inițiativă legislativă etc. ar fi exercitat de mediatori prin asociații (profesionale sau nu) ale acestora, prin intermediul unui For/Entitate permanentă de management a sistemului formată din reprezentanți ai asociațiilor (profesionale sau nu) și ai mediatorilor neasociați și una nepermanentă cu întrunire anuală (Congresul mediatorilor), în condițiile în care Consiliul de Mediere ar avea rolul de a promova interesele beneficiarilor de servicii și de a pune în practică deciziile de tip strategic luate în cadrul Congresului și pe cele de aplicare luate în cadrul Forului/Entității permanente de management (CdM ar urma să aibă nivel de decizie limitat și subordonat Congresului și Forului/Entității permanente de management și ar gestiona mecanismele de asigurare a calității serviciilor din perspectiva beneficiarilor de servicii, de management, reprezentare în relațiile cu terții și reglementare în limitele deciziilor entităților menționate anterior și sub controlul acestora). CdM ar urma să reprezinte interesele beneficiarilor de servicii, iar Congresul, Forul/Entitatea permanentă, asociațiile (profesionale sau nu) ale mediatorilor ar reprezenta interesele furnizorilor de servicii de mediere.

Modelul poate include o entitate de monitorizare și control asupra calității serviciilor oferite (realizată în conformitate cu pachetul de norme profesionale specifice precum principii, standarde, bune practici) - Senatul (format din mediatori cu competențe, experiență, etică confirmată) ce ar exercita monitorizare asupra deciziilor luate în cadrul sistemului (Congres, For/Entitate permanentă de management, asociații profesionale sau de alt tip al mediatorilor, CdM) și nu ar avea rol de executiv ci de semnalare a eventualelor încălcări și de blocare a punerii în practică a deciziilor luate cu încălcarea normelor profesionale.

Controlul de calitate al sistemului – strict din perspectiva legalității sale – poate fi completat prin asumarea și exercitarea acestui rol de către Ministerul de justiție, prin adăugarea acestei atribuții unui departament pre-existent din cadrul acestuia.

d. Varianta 4. Centralizat-Voluntar

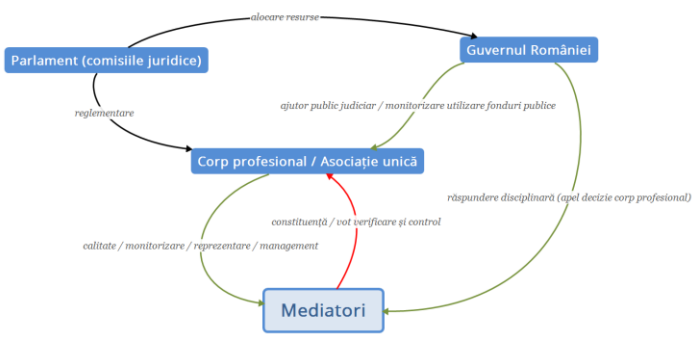

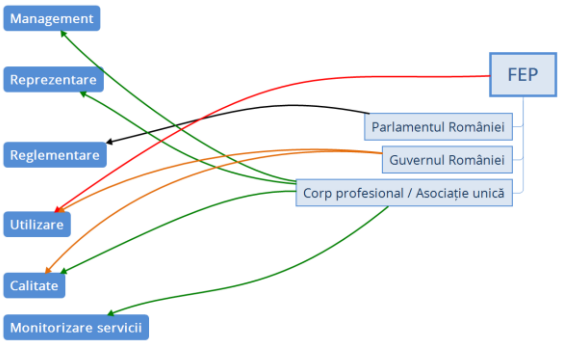

Prezentarea variantei 4 pe scurt:

Modificarea abordării, la nivel de sistem, prin organizarea corpului profesional al mediatorilor sub forma unei asociații profesionale unice (AU) și preluarea de către aceasta a atribuțiilor de asigurare a calității serviciului de mediere, de reprezentare a intereselor mediatorilor și de monitorizare a serviciilor de mediere (atribuțiile fiind in prezent ale Consiliului de Mediere), în condițiile introducerii participării voluntare a părților la ședințele de mediere în anumite tipuri de cauze și în condiții de timp stabilite prin lege.

Set de recomandări privind îmbunătățirea medierii prin alternative la politici publice

În cadrul evenimentului au fost formulate următoarele recomandări privind îmbunătățirea medierii prin alternative la politici publice:

- recomandări de sistem "opt-out" semi-centralizat, în principiu pentru îmbunătățirea sistemului actual

Recomandările formulate se încadrează în spectrul de cinci variante prezentate în cadrul evenimentului care descriu parametri fundamentali de sistem și de proces:

- Varianta 1: Sistem descentralizat, serviciu obligatoriu
- Varianta 2: Sistem centralizat, servicii obligatoriu
- Varianta 3: Sistem descentralizat, serviciu voluntar
- Varianta 4: Sistem centralizat, serviciu voluntar
- Varianta 5: Sistem semicentralizat, obligatorii

Din punct de vedere grafic, "zona de interes" identificată este următoarea:

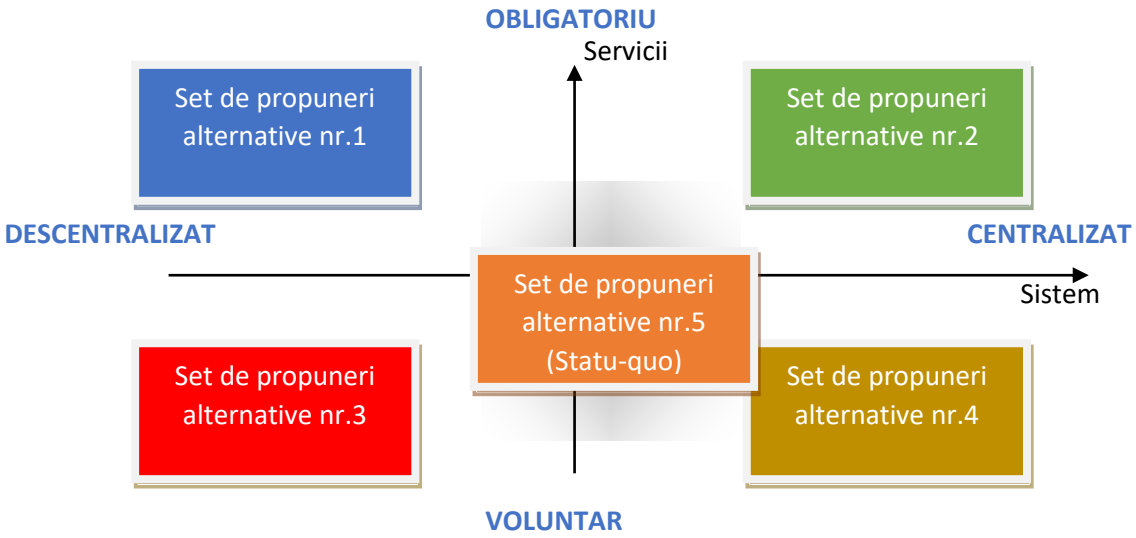

Au fost prezentate mai multe argumente în vederea susținerii propunerilor formulate, printre care și următoarele:

- recomandări pentru un sistem "opt-out" semi-centralizat, în principiu pentru îmbunătățirea sistemului actual
    - Argumente de proces
        - O abordare ponderată (participarea părților la o primă întâlnire cu mediatorul) va fi în măsură să stimuleze cerere pentru servicii de mediere pe de o parte, în timp ce pe de altă parte să nu îngrădească accesul la justiție.
        - Modelul italian bazat tot pe sistemul opt-out s-a dovedit a fi eficient ca politică publică a guvernului italian în domeniul medierii.
    - Argumente de sistem
        - Un sistem semi-centralizat reprezintă un "compromis" acceptabil între implementarea centralizată a politicilor publice și organizarea descentralizată a corpului profesional al mediatorilor.
        - Posibilitatea coagulării organice a corpului profesional al mediatorilor prin fuziunea benevolă a asociațiilor actuale în federații regionale sau naționale care să constituie un mecanism de control al activității CdM fără necesitatea de a modifica legea
        - Organizarea corpului profesional în asociații de mediatori dă libertatea asocierii după preferințele mediatorilor.
        - Totuși, este util un organism central care poate reacționa rapid la solicitările venite din afara profesiei și poate lua decizii rapid acolo unde ele se cer, în relația cu legiuitorii sau alte organizații.
        - Reglementarea prin lege a profesiei de mediator, ceea ce dă posibilitatea constituirii unui corp profesional distinct și care astfel poate acționa strategic în vederea promovarea medierii și a dezvoltării de mecanisme unitare (la nivel național) de asigurare a calității
        - Există o lege care definește medierea, există un standard și un tablou al mediatorilor.